

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 2. An, & quale peccatum est agere contra Conscientiam erroneam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

Q. 1. An tenemur sequi conscientiam veram ac rectam dictantem aliquid præceptum vel vetitum esse?

Resp. Aff. quia dicit esse faciendum, vel omittendum id, quod Lex æterna præscribit faciendum vel omittendum esse hinc & nunc, seu in talibus circumstantiis. Quare qui contra conscientiam rectam agit, peccat; quia agit contra Legem divinam intimatam per dictamen rectæ rationis. Porro an conscientia recta ac vera dici debeat proxima regula actuum humanorum, an duntaxat intimatio talis regulæ, quæ sit tantum Lex, seu præceptum, non refert ad praxim.

Q. 2. An & quale peccatum est agere contra Conscientiam erroneam?

Resp. I. Actio vel omissio contra conscientiam sive vincibiliter, sive invincibiliter erroneam dictantem esse illicitam, est semper peccatum, quamvis ex se sit licita. *Ita omnes.* Constat 1. ex Rom. 14. *qui autem discernit* (scilicet inter cibos, falso putans aliquos præ aliis adhuc esse à Deo vetitos) *si manducaverit, damnatus est, quia non ex fide.* *Omne autem, quod non est ex fide peccatum est.* Id est, (ut interpretantur Patres & Conc. gener. Later. 4.

patétque ex contextu) omnis actio vel omissio, quæ non est ex dictamine conscientia, seu ex persuasione quod sit licita, peccatum est. At omnis actio, vel omissio, quæ est contra conscientiam sive rectam sive erroneam, non est ex persuasione quod sit licita: Ergo peccatum est.

2. Ex Cap. 3. de Restitut. spoliat.
Quid quid sit contra conscientiam, edificat ad gehennam.

3. Quia agens contra conscientiam erroneam, vult peccatum; cum velit actionem vel omissionem, quam judicat esse peccatum. Nam esto, tale objectum non sit reipsa illicitum, sed licitum: at voluntas illud amplectendo consentit in objectum sibi propositum ut malum, ideoque in objectum malum: objectum enim voluntatis est bonum vel malum non quomodo-cumque, sed prout ab intellectu proponitur. Item is reipsa quantum in se est, sectatur malum, faciendo id quod putat esse malum. Præterea qui facit aliquid de se bonum, putans esse malum, in æstimatione prudenti censetur perinde velle malitiam ac si actio illa esset reipsa de se mala: cum nolit ab illa abstinere, quamvis ei proponatur ut mala. Ergo peccat.

Resp. II. Peccatum, quod contra conscientiam erroneam agendo admittitur, habet eam speciem & gravitatem, quam quis ex errore judicat inesse actioni vel omif-

DE CONSCIENTIA.

5

omissioni suæ. *Est communis* quia is vult objectum, in quo talem speciem & gravitatem malitiæ apprehendit; & sic vult saltem interpretativè talem speciem & gravitatem malitiæ sibi ab intellectu propositam; habetque affectum ad peccatum talis speciei & gravitatis: cum voluntas feratur in malum prout concipitur. Brevius, is vult peccatum committere, quale esse conscientia dicitur.

Hinc peccat mortaliter contra temperantiam, qui falsò putans tali die esse jejunium, non jejunat; contra justitiam, qui non restituit id quod falsò putat non esse suum; contra charitatem qui falsò judicans se debere mentiri ad servandam vitam proximi, non mentitur. Supple semper, nisi deponat prudenter hanc conscientiam erroneam.

Nota. Licet is, qui contra conscientiam erroneam agit, perinde peccet, ac alter qui contra rectam; non incurrit tamen easdem pœnas humanas ac censuras; quia hæ non imponuntur nisi transgressoribus legis veræ, non autem putativæ. Hinc non incurrit excommunicationem, qui facit actum, quem falsò putat esse prohibitum sub tali censura; nec qui percutit Laicum, putans esse Clericum.

Resp. III. Qui facit, quod falsò putat esse illicitum, non distinguens an veniale an mortale sit, peccat mortaliter. Tum quia vult

A ;

ob-

objectum illud etiamsi esset mortaliter malum, & sic vult saltem interpretativè peccatum mortale committere: tum quia se exponit morali periculo peccandi graviter spectatâ suâ mente. *Ita Azor, Vasquez, Sanchez, &c.* Quod si apprehendat peccatum in genere tantùm & non in ulla specie, peccat contra charitatem Dei, & propriam, vetantem quodlibet peccatum, utpote offensam Dei, & malum peccantis.

Q. 3. An licet agere secundùm conscientiam erroneam?

Resp. I. Si sit invincibilitet erronea, non solùm licet huic obsequi, quia ignorantia invincibilis excusat à peccato, cùm tollat omne voluntarium circa malum; sed etiam tenemur eam sequi in iis, quæ dicunt esse præcepta vel prohibita. Quia alioquin cum ipsa deponi nequeat, ageremus contra illam, quod non licet, ut dixi.

Non tamen est propriè regula morum, nec propriè obligat, cùm non sit legis veræ intimatio. Sed tenemur sequi talem conscientiam, quia non possumus aliter peccatum vitare; cùm deponi nequeat, & non liceat contra illam agere.

Dices. Hinc sequitur quòd aliquis possit necessariò peccare v. g. in hoc casu. Mulier gerens curam infirmi die festo, putat ex errore invincibili. se peccare, si omittat fa-